

27.2.2004

Premier Rządu, Leszek Miller
Aleje Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Minister Wojciech Olejniczak
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Minister Czesław Śleziak
Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

LIST OTWARTY GENETYCZNY KOSZMAR

Szanowny Panie,

Prosimy o ustosunkowanie się do zarzutów przedstawionych w artykule z dziennika "The Guardian", z dnia 14.2.2004, pt. *UE spieszy się udaremnić przepływ żywności genetycznie modyfikowanej z Europy Środkowej - biotechnologiczne koncerny oskarżone o posłużenie się nowymi krajami członkowskimi jako koniem trojańskim* (<http://www.guardian.co.uk/gmdebate/Story/0,2763,1147866,00.html>) oraz odpowiedzi na poniższe pytania:

1. od kiedy w Polsce uprawiana jest żywność genetycznie zmodyfikowana? Jaka? Gdzie? W jakich ilościach?
2. Dlaczego społeczeństwo polskie (zarówno konsumenci jak i rolnicy) nie zostali (i nie są) o tym informowani?
3. Dlaczego Pan nie prowadzi kampanii informacyjno-edukacyjnej poświęconej zagrożeniom związanym z produkcją i konsumpcją żywności GM? Kiedy Pan taką kampanię rozpocznie? Kto będzie ją realizował?
4. Jakie firmy biotechnologiczne legalnie rozprowadzają w Polsce swoje nasiona? Jakie nasiona i w jakiej ilości? Gdzie?
5. Od kiedy, gdzie i w jakiej ilości uprawia się w Polsce soję i kukurydzę GM?
6. Jak się sprawdza w Polsce, czy w uprawach i nasionach własnych i importowanych nie znajdują się organizmy GM, skoro w Polsce nie ma odpowiednich laboratoriów?
7. Skąd polscy rolnicy mogą wiedzieć, że ziarna zbóż, czy też innych roślin nie są genetycznie zmodyfikowane, skoro nikt ich o tym nie informuje i w Polsce nie ma odpowiednich laboratoriów?
8. Kto będzie płacił polskim rolnikom odszkodowania za pola zanieczyszczone uprawami GMO, skoro nikt ich nie poinformował, że ziarna, które posiali, są genetycznie zmodyfikowane?
9. Kto sprawdza, czy nasiona zbóż, soi i kukurydzy, wysiewane w Polsce, nie są genetycznie zmodyfikowane?
10. Kiedy w Polsce powstaną laboratoria kontrolne? Gdzie? Ile?
11. **Jeśli zarzuty zawarte w artykule nie są prawdziwe, co Pan zrobi aby przekonać społeczeństwa obecnej UE (bardzo krytycznie nastawione do GMO!), że informacje zawarte w artykule są nieprawdziwe. Istnieje bowiem poważne zagrożenie, iż konsumenci obecnej "15" nie będą chcieli kupować produktów od polskich rolników, nie mając pewności, że są genetycznie czyste.**
12. Co Pan robi, aby uczynić z Polski kraj nieskażony i wolny od GMO?

Prosimy o przesłanie odpowiedzi do wszystkich poniżej podpisanych organizacji.

Załączamy poniżej robocze tłumaczenie fragmentów wspomnianego artykułu, na podstawie którego zadaliśmy pytania.

Z poważaniem,

ICPPC International Coalition to Protect the Polish Countryside, Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi, 34-146 Stryszów 156, tel./fax 0-33/8797 114, e-mail: biuro@icppc.pl

Towarzystwo na rzecz Ochrony Przyrody, al. Słowackiego

17a/408, 31-159 Kraków, tel./fax 0-12/427 22 52,
e-mail: tnrop@poczta.wp.pl

Instytut Spraw Obywatelskich, Institute of Citizens' Matters,
ul. Próchnika 1/301, 90-408 Łódź, tel./fax 0-42/630-17-49,
e-mail: gorski@obywatel.org.pl

Redakcja "Magazynu OBYWATEL", ul. Próchnika 1/301,
90-408 Łódź, tel./fax 0-42/630 17 49,
e-mail: okraska@obywatel.org.pl

Obywatelski Ruch Ekologiczny, ul. Próchnika 1/301,
90-408 Łódź, tel./fax 0-42/630 17 49,
e-mail: ore@ore.most.org.pl

Towarzystwo Obrony Przyrody OSTOJA, Metalowców
6/20, 39-432 Gorzyce, e-mail: ptasznikstrasznik@o2.pl

Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców,
ul. Kopernika 30, 31-501 Kraków, e-mail: mc@dr.pl

Sekcja Rolnictwa Ekologicznego i Agroekoturystyki
"SIEWCA", Akademia Rolnicza we Wrocławiu, ul. Norwida
25, 50-375 Wrocław, e-mail: śniady@ozi.ar.wroc.pl

Obywatelski Ruch Ekologiczny, ul. Próchnika 1, 90-408
Łódź, e-mail: agnieszka@aseed.antenna.nl

ECEAT-POLAND, Bukówka 71, 58-420 Lubawka,
tel./fax 0-75/74 11 395, e-mail: info@poland.eceat.org

"Pomoc Ludziom i Zwierzętom", Ruch Społeczno-
Ekologiczny, ul. Łazurowa 14/74, 60-665 Poznań,
tel. kom. 0 504 609 797,

e-mail: j.duszynski@rsepliz.most.org.pl

Slow Food Polska, ul. Armii Krajowej 7/186, 30-150
Kraków, tel./fax 0-12/626 03 38,

e-mail: poczta@slowfood.pl

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Konsumentów,
skr. 60, 00-963 Warszawa 81,

e-mail: stowarzyszenie@halat.pl

Ekospotkania Warszawa, adres do korespondencji:
Al. KEN 36/260, 02-793 Warszawa,

e-mail: ekospotkania@op.pl

Stowarzyszenie na rzecz Integracji Osób Niepełnosprawnych,
ul. Międzyrzecka 15, 43-502 Bronów,

tel. 0-32/21 404 48, e-mail: stonarion@wp.pl

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne "Wspólna Ziemia",
ul. Bydgoska 12a/7, Pawłówko, 89-600 Chojnice,
kom. 608 749 554, e-mail: szerszun@o2.pl

Stowarzyszenie PNRWI - "Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot",
ul. Jasna 17, 43-360 Bystra, tel. 0-33/818 31 53,
e-mail: biuro@pracownia.org.pl

Federacja Zielonych Grupa Krakowska, ul. Czysta 17/4
(1 p.), 31-121 Kraków, tel. 0-12/631 57 30,

fax 0-12/631 57 31 w. 104, e-mail: krakow@fz.most.org.pl

Młodzież Wszechpolska Powiatu Tureckiego, ul. Sienkiewicza
2, 62-700 Turek, e-mail: wszechpolacy@turek.lm.pl

Stronictwo Narodowe Powiatu Tureckiego, Kaczki Średnie
69, 62-700 Turek, tel. 0-63/289 22 97,

e-mail: askaczki@poczta.onet.pl

Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi
EKOLAND, Przysięk koło Torunia, 81-134
Zła Wieś Wielka, e-mail: biobabalscy@poczta.onet.pl

Stowarzyszenie ATTAC - Obywatelska Inicjatywa Opodatkowania
Obrotu Kapitałowego, ul. Wojewódzka 24/1, 81-437
Gdynia, adres biura - sekretariat (wszelka korespondencja),
ATTAC, skr. 67, 25-953 Kielce 12,

tel./fax 0-41/344 71 34, e-mail: koordynacja@attac.pl

Unia Konsumentów Polskich, 30-134 Kraków, ul. Sewera
4, tel. 0-12/636 46 20, fax 12/269 08 70

FRAGMENTY ARTYKUŁU:

UE spieszy się udaremnić przepływ żywności genetycznie zmodyfikowanej z Europy Środkowej **biotechnologiczne koncerny oskarżone o posłużenie się nowymi krajami członkowskimi jako koniem trojańskim.** (<http://www.guardian.co.uk/gmdebate/Story/0,2763,1147866,00.html>)

Paul Brown, korespondent ds. ochrony środowiska "The Guardian", sobota 14.2.2004.

Jak dowiedział się "The Guardian", UE walczy z czasem, aby zablokować napływ żywności genetycznie zmodyfikowanej do Europy Zachodniej po rozszerzeniu wspólnoty, które nastąpi 1 maja. W niektórych z 10 nowych krajów członkowskich od pewnego czasu uprawia się rośliny zmodyfikowane genetycznie a ostatnie badania wykazały, że mechanizmy kontroli ich rozprzestrzenienia są nieskuteczne lub w ogóle nie istnieją.

W Polsce, największym kraju rolniczym w Europie Środkowej, gdzie żywność zmodyfikowana genetycznie jest uprawiana od kilku lat, nie istnieją laboratoria, w których można byłoby przeprowadzać badania tej żywności.

Organizacje ekologiczne zarzucają firmom biotechnologicznym, takim jak Monsanto i Pioneer, wykorzystywanie krajów Europy Środkowej w charakterze "koniu trojańskiego" w celu wprowadzenia genetycznie zmodyfikowanej żywności do UE. Jednak firmy te legalnie prowadzą tam swoje odmiany nasion od 1996 r...

... Niektóre nowe kraje członkowskie, z powodu braku odpowiednich mechanizmów kontrolnych, po prostu nie wiedzą, czy w ich uprawach znajdują się genetycznie zmodyfikowane organizmy, czy nie. Niektóre testy prowadzone przez organizacje ekologiczne wykazały brak takich organizmów, natomiast inne wykazały obecność genetycznie zmodyfikowanych organizmów w ilościach znacznie przewyższających dozwolone limity ustalone przez UE...

... UE świadomie udziela pomocy krajom, które nie posiadają odpowiednich urzędów, wspierając powstawanie laboratoriów, w których możliwe będzie wykrywanie genetycznych modyfikacji w roślinach i żywności...

... Iza Kruszevska, z organizacji ekologicznej *Northern Alliance for Sustainability* uważa, że przemysł biotechnologiczny próbuje wykorzystać proces rozszerzenia Unii dla wprowadzenia genetycznie zmodyfikowanych organizmów do Unii przez tylne drzwi, poprzez wywieranie nacisku na kraje takie jak Czechy oraz Polska, celem przyspieszenia rozprowadzania genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy przed majem br...

... Geert Ritsema z organizacji *Friends of the Earth*, odpowiedzialny za kampanię dotyczącą żywności genetycznie zmodyfikowanej, twierdzi, że te rozporządzenia dotyczą prawa konsumenta do wyboru między żywnością genetycznie zmodyfikowaną i niemodyfikowaną. Polska zezwoliła na uprawę zmodyfikowanej soi, lecz nie wprowadziła w życie odpowiednich rozporządzeń. Można sprzedawać, kupować i uprawiać dowolną ilość takich nasion bez obaw o oskarżenie lub wykrycie...

... Rumunia, chcąc przypodobać się Stanom Zjednoczonym, zezwala na uprawę genetycznie zmodyfikowanych płodów na dużą skalę...

... Pozostanie nieskażonym krajem jest kluczem do kontynuowania eksportu nasion. Węgry i Czechy są w pełni wyposażone w laboratoria do certyfikacji nasion i żywności wolnej od genetycznych modyfikacji. Większość pozostałych nowych krajów członkowskich mimo tego, iż uważa, że ich zboża są niemodyfikowane genetycznie, nie może być tego pewnym...

Odpowiedź z Ministerstwa Środowiska dostępna jest na:

http://www.mos.gov.pl/1materialy_informacyjne/inne/odpowiedz.shtml

LISTA ADRESOWA OEE PROŚBA O DANE

Centrum Informacji o Środowisku UNEP/GRID-Warszawa realizuje przedsięwzięcie zlecone przez Biuro Edukacji Ekologicznej i Komunikacji Społecznej Ministerstwa Środowiska. Dotyczy ono opublikowania przewodnika (wraz z jego wersją na płycie CD) po tzw. terenowych ośrodkach kwalifikowanej edukacji ekologicznej na obszarze Polski.

Zasadniczym, pierwszym etapem pracy jest możliwie dokładne i pełne zinwentaryzowanie i scharakteryzowanie (infrastruktura, oferta, kadra, otoczenie, itp.) wszystkich placówek prowadzących edukację ekologiczną na terenie całego kraju: centrów, ośrodków, punktów, działów, izb, itp. podmiotów bądź to działających samodzielnie jako wyodrębnione placówki, bądź też utworzonych przy (w ramach) innych podmiotach i instytucjach, jak np. przy Leśnych Kompleksach Promocyjnych, parkach narodowych i krajobrazowych, domach kultury, samorządach, uczelniach, a nawet schroniskach turystycznych i niektórych parafiach... itd. itp. Przygotowaliśmy specjalne kwestionariusze i ankiety, z którymi już niedługo kwalifikowani ankieterzy będą osobiście odwiedzać poszczególne placówki i zbierać informacje.

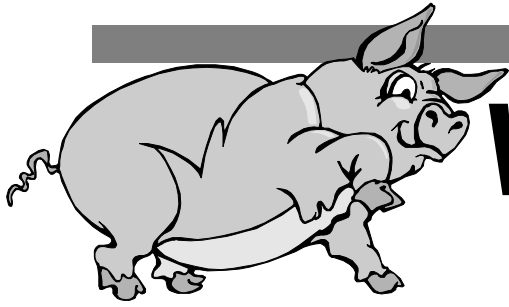
Ogromnie ważnym warunkiem w realizacji tego etapu jest posiadanie możliwie pełnej LISTY ADRESOWEJ placówek, które będą odwiedzać ankieterzy. Chcielibyśmy bardzo, aby nasza "sieć" była jak najgęstsza i żeby nie pominąć nawet niewielkich i "ukrytych" podmiotów, które niejednokrotnie prowadzą bardzo ciekawe działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Bardzo będziemy wdzięczni za Państwa pomoc w kompletowaniu takiej listy adresowej i wskazanie (przesłanie nam kontaktu: choćby tylko nazwa, adres, telefon) placówki (centrum, ośrodek, stacji, punktu, izby, itp...) w bliższej lub dalszej okolicy (powiecie, regionie, może całym województwie), o której Państwu wiadomo, z którą być może Państwo współpracujecie lub realizowaliście wspólny projekt, itp. Prosimy o pominięcie ośrodków edukacji zlokalizowanych przy parkach narodowych, ta lista jest już kompletna.

Prosimy też, w miarę możliwości, o upowszechnienie naszej prośby o namiary wśród innych, np. współpracujących z Państwem organizacji i instytucji, które na swoim terenie mogą wskazać punkty/centra/ośrodki edukacji ekologicznej, które łatwo mogłyby nam umknąć.

Z góry ogromnie dziękujemy za wszelką pomoc i z wielką nadzieją liczymy na Państwa odzew. Wszelkie informacje i pytania proszę kierować do mnie, pod adresem wskazanym poniżej.

Dr Piotr Mikołajczyk
Starszy specjalista biologii, ochrona środowiska
Centrum Informacji o Środowisku UNEP/GRID-Warszawa, ul. Sobieszyńska 8, 00-764 Warszawa
tel. 0-22/840 6663, 840 6664 wew. 108
fax 0-22/851-6201
e-mail: piotr@gridw.pl
www.gridw.pl

WNIOSEK FORMALNY WS. GNOJOWICY

Korzystając z konstytucyjnego zapisu, że każdy obywatel odpowiedzialny jest za stan środowiska i ma prawo wnioskować w sprawach dotyczących środowiska, a Polska ma rozwijać się w duchu rozwoju zrównoważonego, składam wniosek o dokonanie zmian w zapisach projektu ustawy o nawozach i nawożeniu.

W projekcie ustawy o nawozach i nawożeniu zapisane jest:

a) pkt. 1 otrzymuje brzmienie:

1) nawozy - produkty przeznaczone do dostarczania roślinom składników pokarmowych lub zwiększania żyzności gleb albo zwiększania żyzności stawów rybnych;

b) pkt. 3 otrzymuje brzmienie:

3) nawozy naturalne następujące nawozy:

a) obornik, gnojówka i gnojowica, przeznaczone do rolniczego wykorzystania.

Zapis ten zawiera błąd merytoryczny wynikający z powszechnej niewiedzy (bądź ukrywania wiedzy) na temat gnojowicy. Nie jest to nawóz naturalny. Gnojowica w naturalnych warunkach nie występuje w przyrodzie. W przyrodzie nie występują naturalne systemy jej rozkładu czy utylizacji. Powstała w sposób sztuczny, na skutek wprowadzenia wynaturzonych metod chowu i hodowli, sprzecznych z prawami natury i naruszeniem dobrostanu zwierząt. Posiada wprawdzie jakąś zmienną wartość nawozową, lecz nie przyczynia się do poprawy żyzności gleby, wręcz przeciwnie - jako toksyna przyczynia się do jej degradacji.

Wnoszę o wykreślenie z pkt. 3a zapisu, iż gnojowica jest nawozem naturalnym.

Wnoszę o umieszczenie w ustawie zdefiniowania słowa "gnojowica" oraz nadania gnojowicy wydzielonego symbolu PKWiU Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług oraz określenia ustawowej procedury postępowania z nią, by nie mogła stanowić zagrożenia dla środowiska.

Susz, 28.2.2004
Janusz Olszewski

UZUPEŁNIENIE

Z badań i ekspertyz, które posiadam, zastosowana w Polsce gnojowica spowodowała skażenie gleby bakteriami grupy *Salmonella*, *Clostridium* i *Escherichia coli*, co stanowi zagrożenie epidemiologiczne. Teren taki powinien być objęty kwarantanną, ale jak nakazać zwierzynie i ptakom by go nie opuszczały?

Rozlana na pola, wydziela amoniak, metan, podtlenek azotu, siarkowodór, merkapony i siarczki alkilowe, w sumie 136 substancji lotnych o działaniu toksycznym i odorocznym (12% rozlanej masy). Niektóre z nich stosowane były jako gazy bojowe. Stężenie ich narusza zalecenia Komisji Helsińskiej i powoduje długotrwałe zmiany w atmosferze, z uwagi na okres zalegania, pochodzących z niej substancji gazowych.

Zawarte w niej nitrozaminy są inhibitorami syntezy DNA i RNA, co prowadzi do zmian w translokacji informacji genetycznej i blokady syntezy białek u mikro- i makroorganizmów. Wysoki deficyt tlenowy i wyrugowanie humusu z gleby przyczynia się do jej degradacji. Powoduje zmiany składu mikrosfery, co z kolei powoduje zmiany tkanki mięsnej i nie tylko. Natomiast, jak wykazały badania niemieckie, stan ten powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu tarczycy, zaś 90% dzieci w wieku przedszkolnym, gdzie zjawisko to wystąpiło, nie nadaje się do podjęcia nauki.

**GNOJOWICA
W NATURALNYCH WARUNKACH
NIE WYSTĘPUJE
W PRZYRODZIE**

Od kilku lat są już opracowane projekty budynków inwentarskich, umożliwiające prowadzenie chowu i hodowli z maksymalnym wyeliminowaniem zagrożeń, jakie niesie ze sobą produkcja zwierzęca, przy której powstaje gnojowica. Następuje powrót do metod zgodnych z naturą i dobrostanem zwierząt. Stwierdzono, że mięso z takiego chowu ma lepszą jakość, zaś finalne koszty produkcji są niższe.

Wykonałem symulacyjną analizę porównawczą kosztów produkcji z udziałem gnojowicy i na ściółce ze słomy, z uwzględnieniem części kosztów środowiskowych i społecznych. Wynika z niej, że koszt produkcji jednego kilograma żywca wynosi powyżej 6 PLN za 1 kg. Różnicę między ceną a kosztami, powiększoną o dopłaty eksportowe, zapłaci polski podatnik.

Na tym etapie zupełnie pomijam zalecenia Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, który, moim zdaniem, powinien być wyznacznikiem polskiej polityki rolnej. Śmiem twierdzić, że wprowadzenie go, jako aktu obligatoryjnie obowiązującego na terenie Polski, byłoby tańsze, niż obecna koncepcja "niszcz i naprawiaj".

Janusz Olszewski
ul. Mireckiego 38/40 m. 3
96-300 Żyrardów
tel. 0-46/855 31 98 (dom),
0-55/278-60-18 (praca)
e-mail: janusz.olszewski@wp.pl

do ministerstwa rolnictwa
do wiadomości:
Kancelaria Prezydenta
PKE Gliwice

Autor jest członkiem Rady Koalicji na rzecz Rozwoju Rolnictwa Ekologicznego